

Első forduló

1. Tervezz meg egy 45 perces városismereti sétát, melynek állomásai a dualizmus korához köthetők. Alkoss egy saját készítésű térképet, melyen legalább 6 állomás van feltüntetve! Válaszd ki az egyik állomást és mutasd be egy külön lapon 10-12 mondatban! (18 pont)
2. Válaszolj az alábbi kérdésekre, melyek Deák Húsvéti cikkéhez és a kiegyezés törvénycikkelyeihez kapcsolódnak! (12 pont)

Húsvéti cikk:

- a) Deák szerint a két ország viszonyának rendezésnek alapja egy korábban megszületett dokumentumnak kell lennie. Melyik az? (1 pont)
- b) Mit utasított el határozottan Deák? (2 pont)
- c) Hogyan képzelte el a birodalom átszervezését Deák Ferenc? (2 pont)

Kiegyezés:

- d) Gyűjtsd össze az országokat összekötő közös ügyeket! (3 pont)
- e) Miként őrizte meg az uralkodó a döntő befolyását a hadügyekre? (2 pont)
- f) Mennyiben nyerte el pénzügyi önállóságát az ország? (2 pont)

„Nem hozzuk mi kétségbe a birodalom szilárd fennállhatóságának fontosságát. Hiszen az 1861-diki országgyűlés felirata is kijelentette, hogy azt a magyar nemzet veszélyeztetni semmiképpen nem akarja. De véleményünk szerint a birodalom szilárd fennállhatóságát nem akképp kell biztosítani, hogy félrelökve minden ünnepélyes szerződéseket, törvényeket és jogokat, az ezek által biztosított magyar alkotmány egészen azon mintába öntessék, melybe a február 26-iki alkotmány [azaz, a februári pátenz] öntetett, hanem mindenekfelett szem előtt tartva a birodalom biztosságát, melyet a sanctio pragmatica is szem előtt tartott, arra kell törekedni, hogy mind a birodalom biztossága teljesen eléressék, mind a magyar alkotmány alaptörvényei a lehetőségig fenntartassanak, mind a Lajtán túli országok alkotmányos szabadsága kifejtessék és teljesen biztosítsassék.

Egyik cél tehát a birodalom szilárd fennállása, melyet nem kívánunk semmi más tekinteteknek alárendelni. Másik cél pedig fenntartása Magyarország alkotmányos fennállásának, jogainak, törvényeinek, melyeket a sanctio pragmatica is ünnepélyesen biztosít, s melyekből többet elvenni, mint amit a birodalom szilárd fennállhatóságának biztosítása multhatatlanul megkíván, sem jogos nem volna, sem célszerű. Párhuzamosan a magyar alkotmánnyal megfér a közös uralkodó alatt, a közös védelem mellett, a Lajtán túli országok teljes alkotmányos szabadsága is. Nem állanak ezek ellentétben egymással; azt hisszük, hogy megállhatunk egymás mellett, anélkül, hogy egymást absorbeálni akarnók. [...] Mi nem akarjuk ezen alkotmányos önállást feláldozni csupán azért, mert a Lajtán túli népek új alkotmányának egyes pontjai másképpen hangzanak; de készek leszünk mindenkor törvényszabta úton saját törvényeinket a birodalom szilárd fennállhatóságának biztosságával összhangzásba hozni, s a Lajtán túli országok szabadságának és alkotmányos kifejlődésének útjában állani soha nem fogunk.”

(Részlet Deák Ferenc Húsvéti cikkéből, Pesti Napló, 1865. április 16.)

XII. tc. 1. § Azon kapcsolat, mely egyrészt a magyar korona országai, másrésztől Öfelségének többi országai és tartományai között jogilag fennáll, az 1723:1., 2. és 3. törvénycikkek által elfogadott pragmatica sanctión alapszik. [...]

8. § [...] külügyeket tehát Magyarország is közösnek tekinti, s kész azoknak közösen meghatározandó költségeihez azon arány szerint járulni [...].

9. § A közös védelemnek a másik eszköze a hadsereg s az arra vonatkozó intézkedések, egyszóval: a hadügy.

11. § Öfelségének a hadügy körébe tartozó alkotmányos fejedelmi jogai folytán mindaz, ami az egész hadseregnek és így a magyar hadseregnek is, mint az összes hadsereg kiegészítő részének, egységes vezérletére, vezényletére és belső szervezetére vonatkozik, Öfelsége által intézendőnek ismertetik el.

12. § De a magyar hadseregnek időnkénti kiegészítését és újoncok megajánlásának jogát, a megajánlás feltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását, úgyszintén a katonaság elhelyezését, élelmezését illető intézkedéseket az eddigi törvények alapján mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében az ország magának tartja fenn.

13. § Kijelenti továbbá az ország, hogy a védelmi rendszernek megállapítása vagy átalakítása Magyarországra nézve mindenkor csak a magyar törvényhozás beleegyezésével történhetik.
[...]

16. § A pénzügyet annyiban ismeri a magyar országgyűlés közösnek, amennyiben közösen lesznek azon költségek, melyek a fentebbiekben közösennek elismert tárgyakra fordítandók.
[...]

17. § Magyarországnak minden egyéb államköltségét [...], mint általában minden adót, a magyar minisztérium, minden idegen befolyás teljes kizárásával, saját felelőssége alatt vet ki, szedi be és kezeli.

(Az 1867. évi törvényekből)